

FI lausuntopyyntö VV

1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Karkkilan kaupunki	Sami Männistö	Marko Järvenpää	27.3.2017	Kaupunginhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

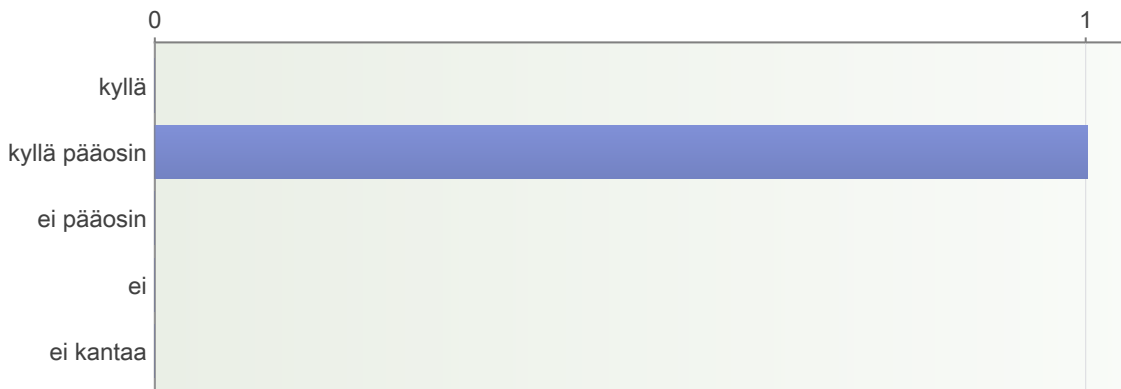
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tavoitteen saavuttaminen pitemmällä tähtäimellä on mahdollista, mutta ehdotus laiksi valinnanvapaudesta on vielä niin keskeneräinen ja epämääräinenkin, että sen vaikutusta maakunnan mahdollisuuksiin edistää tavoitteen saavuttamista on vaikea arvioida. On kuitenkin oletettavaa, että esim. alueellisesti yhdenvertaisuutta ei saavuteta.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus kyllä periaatteessa edistää vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin, mutta tosiasiallisesti maan eri puolilla mahdollisuudet palveluvalintaan ovat hyvin erilaiset. Lisäksi siellä missä tarjontaa on, ei ole luotettavaa vertailutietoa palveluiden laadusta jne. joten valinnan kriteereiksi saattavat muut kuin tarkoituksenmukaiset tekijät.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

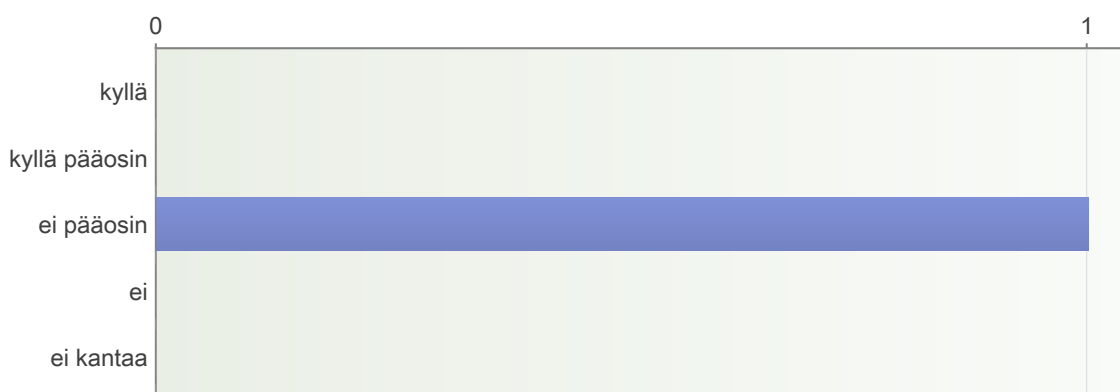
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tässä onnistuminen edellyttää panostamista palveluohjaukseen ja yhtenäisen tietopohjan kehittämiseen. Lisäksi sopivaa palvelua pitää tietysti olla tarjolla asiakkaalle tarkoituksenmukaisella sijainnilla.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

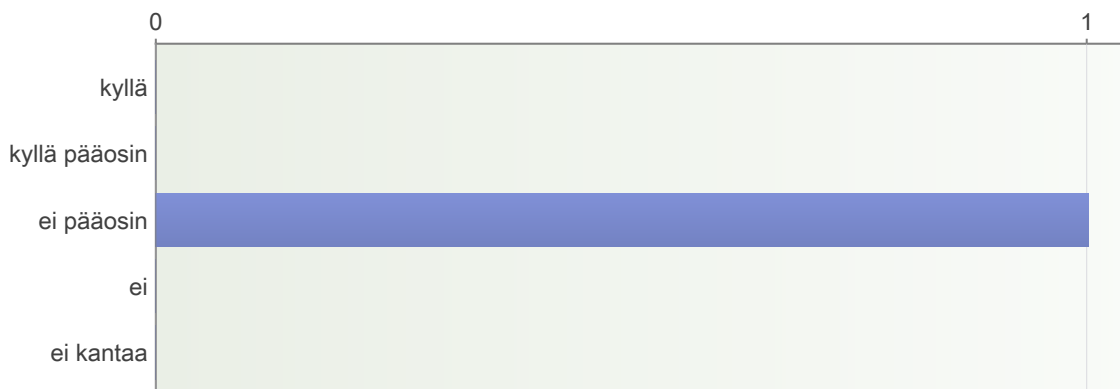
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laaja-alaisen palvelutarpeen asiakkaat ovat maakunnan liikelaitoksen vastuulla, mutta tarvittavien palveluiden tuottajia on useita. Näiden palveluiden yhteensovittaminen ei todennäköisesti onnistu käytettävissä olevilla suunnittelu- ja ohjausresursseilla

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

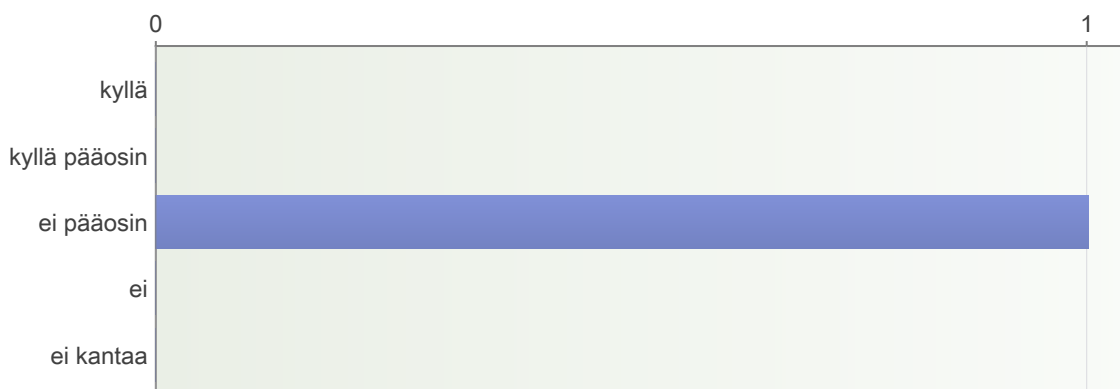
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hyvin moninainen palveluntarjoajajoukko ja palvelutuotannon ketjuttaminen ei ole maakunnan ohjattavissa tehokkaasti ja mahdollistaa asiakkuuksien optimoinnin sekä asiakkaan siirtelyn luukulta toiselle. Uusi tilanne synnyttää lisää valvontatarvetta, vaatii uusien tietojärjestelmien hankkimista jne. Pelko kustannusten kasvusta on todellinen. Pitkällä tähtäimellä kilpailuasetelma voi toki synnyttää kustannustehokkuutta.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittäväällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

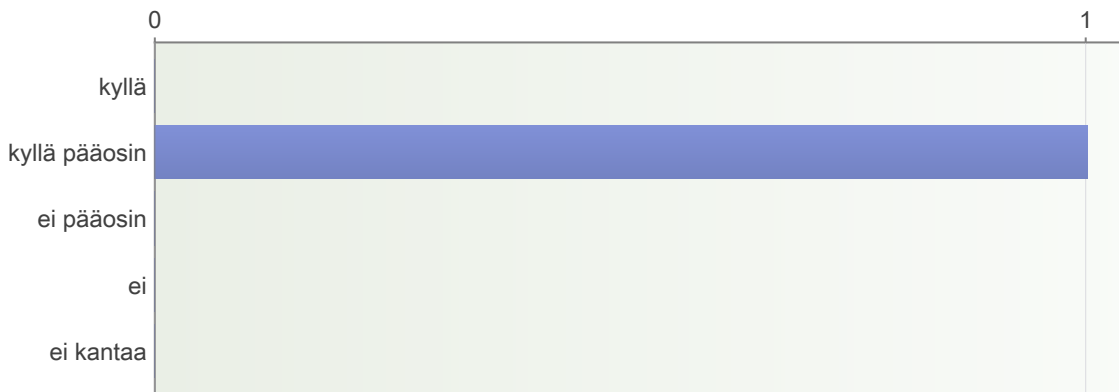
Vastaajien määrä: 1

- Yksittäisestä ihmisestä esitys kyllä tekee autonomisemman toimijan, mutta demokratian kannalta maakunta on ongelmallinen. Valittaviin maakuntavaltuustoihin on todennäköisempää päästä läpi suurista kaupungeista. Erityisesti tämä korostuu Uudellamaalla, jossa on pelkona, että pääkaupunkiseudun ulkopuolisista kunnista ei juuri tule edustajia maakuntavaltuustoon. Lisäksi valtio päättää maakuntiin nähden useista tärkeistä asioista.

Tilannetta Uudellamaalla parantaisi maakunnan jakaminen useampaan vaalipiiriin maakuntavaaleissa.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

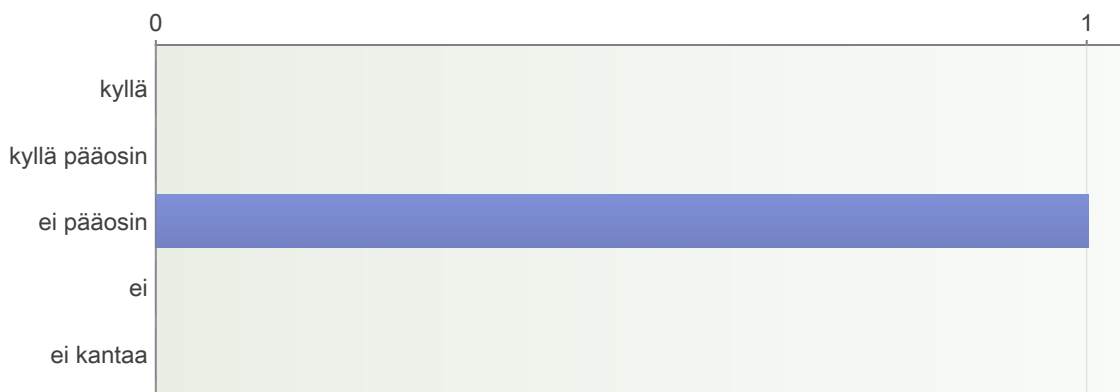
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kilpailun lisääntyminen yleensä pakottaa myös toimintatapojen uudistamiseen ja innovaatioihin.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

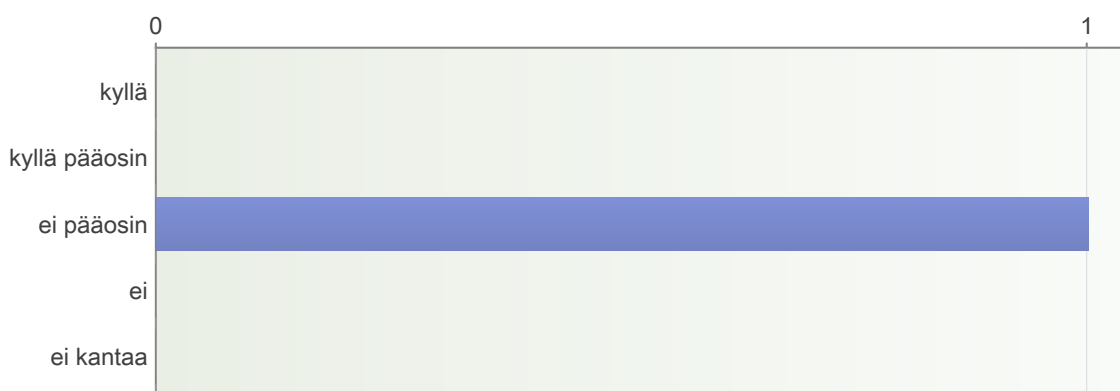
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelut tulisi yksilöidä toimintoina. Ehdotuksessa usean nykyisen toiminnon sijainti jää epäselväksi.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

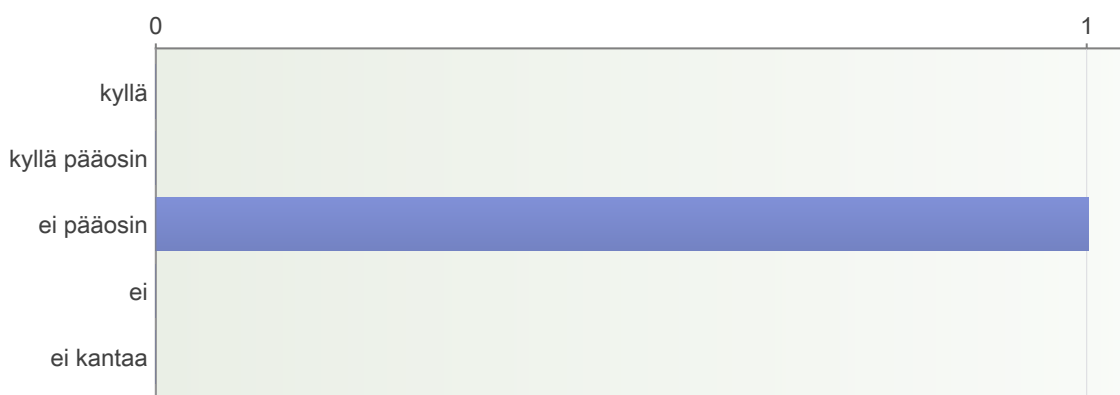
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelillä ja usean tuottajan toimesta tapahtuvaan palveluiden alihankintaan maakunnalla ei ole tosiasiallista vaikutusmahdollisuutta. Varsinainen palvelu saattaa olla hyvinkin kaukana maakunnasta.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskuksella on esityksen mukaan kokonaisvastuu asiakkaasta myös asiakkaan käyttäessä maksuseteliä. Keskuksen mahdollisuudet puuttua maksusetelin käytössä ja sillä ostettavissa palveluissa ilmeneviin ongelmiin ovat kuitenkin hyvin rajalliset.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

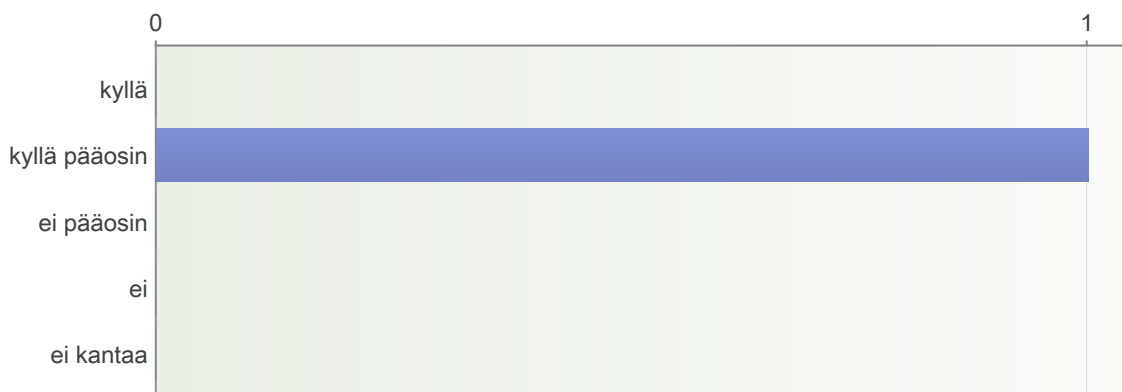

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

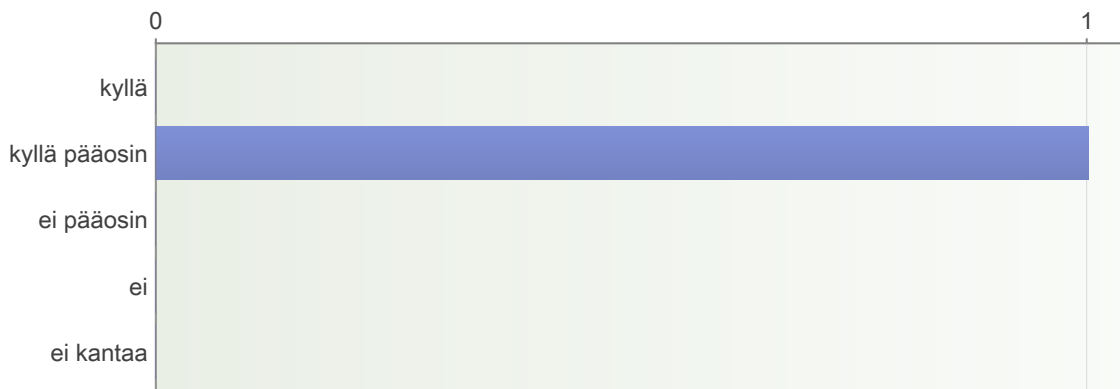

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

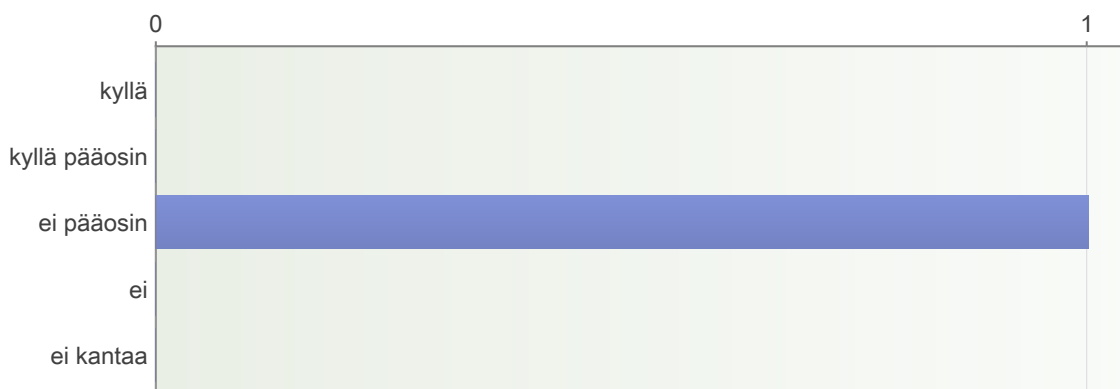

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

31. Vapaamuotoiset huomiot.

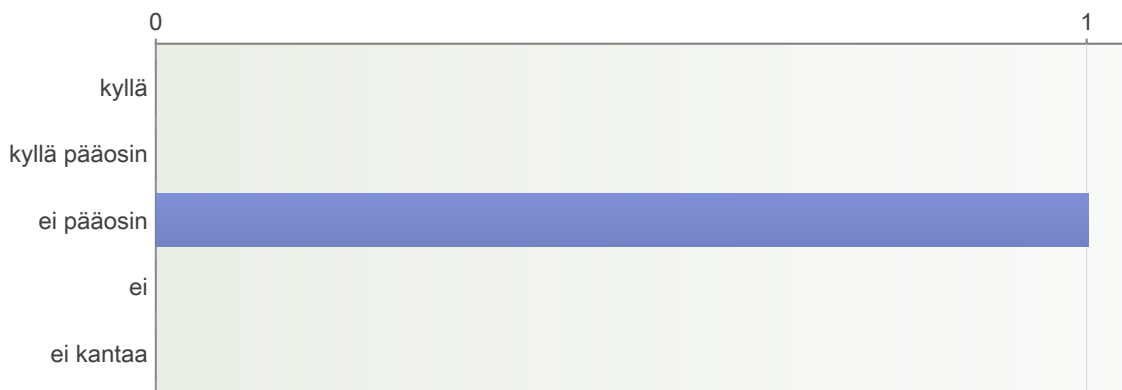
Vastaajien määrä: 1

-

Maakunnan ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet ovat asiakassetelin osalta rajoittuneet samaan tapaan kuin maksusetelinkin osalta

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

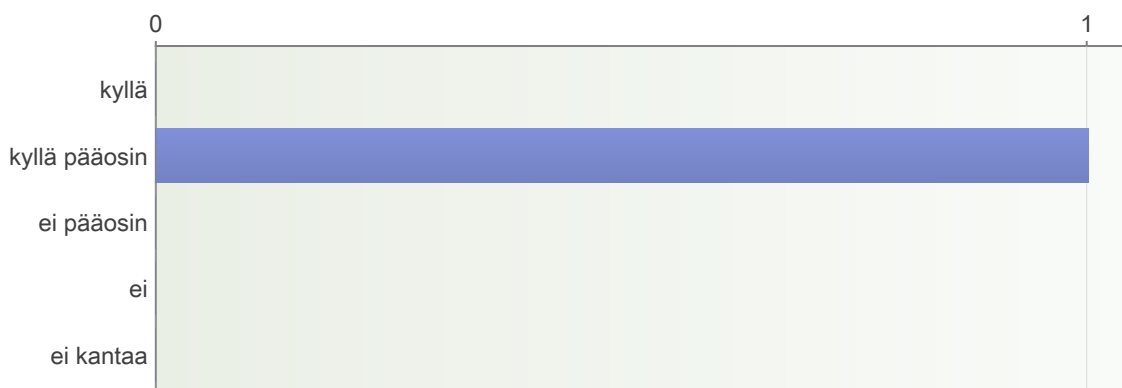
Vastaajien määrä: 1

-

Kyseinen ehdotuksen kohta on epäselvä etenkin käyttöönoton edellytetyn laajuuden osalta

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalla on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa palveluihinsa, mutta kokeilun kustannusvaikutus saattaa olla ei-toivottu.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti).

Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

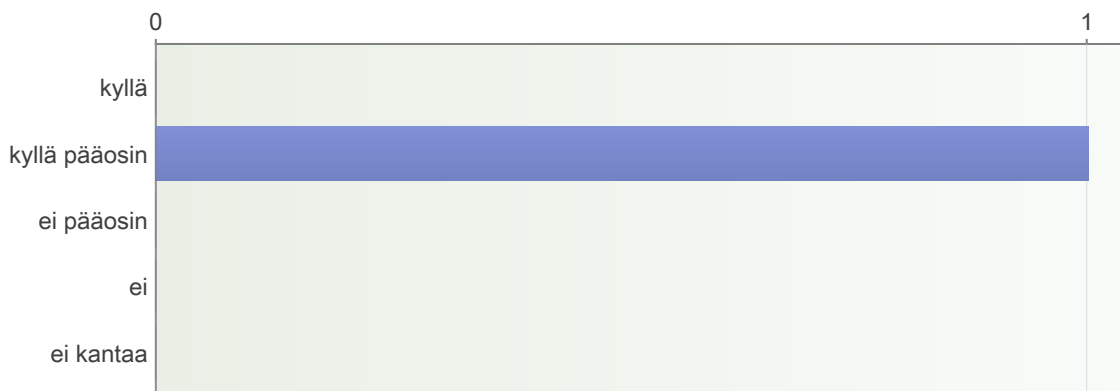
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännökset ovat asianmukaisia ja tulevat asiakkaan kannalta tarpeeseen. Niiden vaikutus jää kuitenkin epäselväksi, samoin se, miten tuettu päätöksenteko käytännössä hoidetaan.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

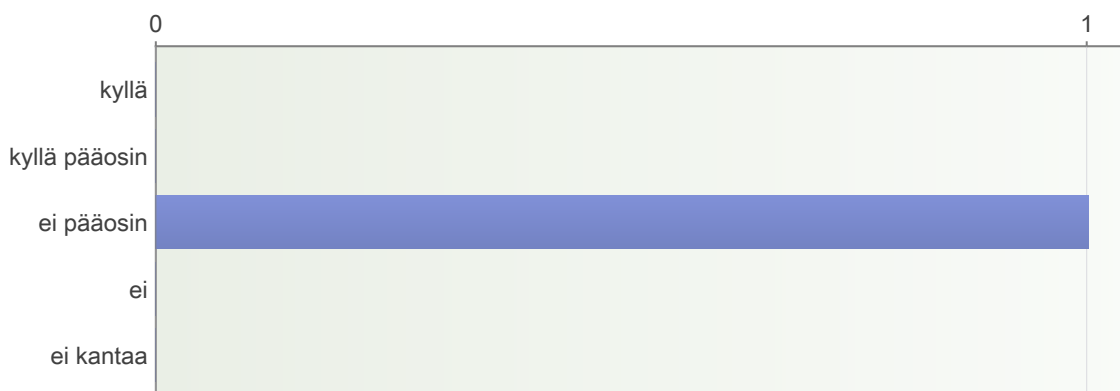
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyt aiheuttavat maakunnalle runsaasti hallinnollista työtä ja edellyttävät uudenlaista sopimusoikeudellista osaamista ja sitovat runsaasti asiantuntijaresursseja.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

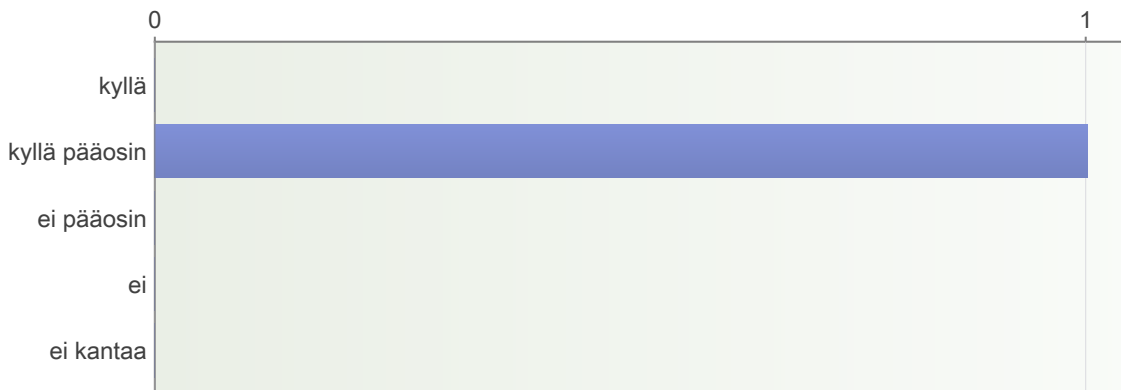
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta ja suoran valinnan palvelun tuottaja eivät tee sopimusta maksuseteli- ja henkilökohtaisen budjetin palvelutuottajien kanssa, joten maakunta tai suoran valinnan tuottaja eivät voi puuttua näiden toimintaan suoraan, jos se havaitsee toiminnassa laadullisia tai muita puutteita.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

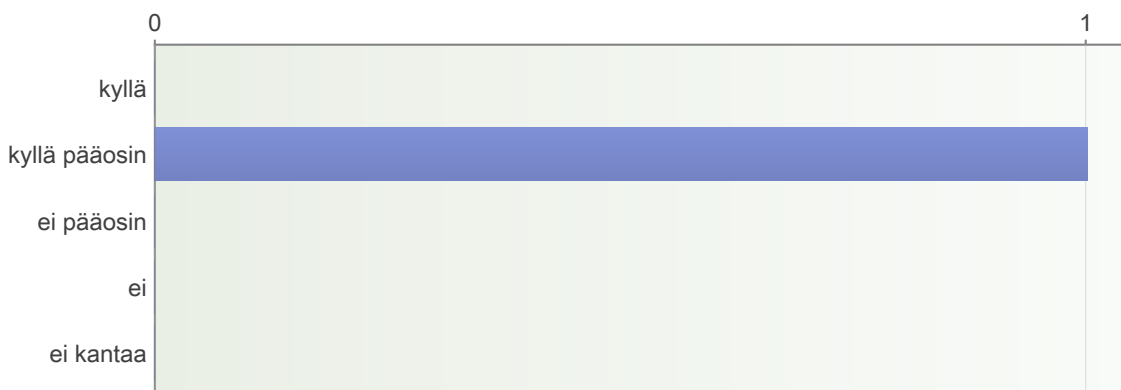
43. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

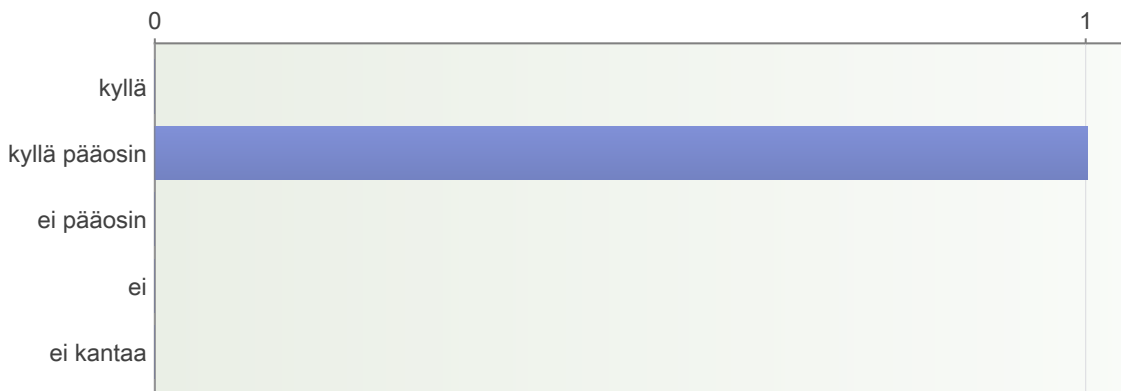
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kiinteä maksu on hyvä määräytymisperuste, mutta se edellyttää, että tarvekertoimet ovat kunnossa. Puutteellisenä ne voivat kannustaa tuottajaa ohjaamaan suuria kustannuksia tai niiden riskiä aiheuttavia asiakkaita liikelaitoksen tai toisen suoran palvelun tuottajan hoidettavaksi

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

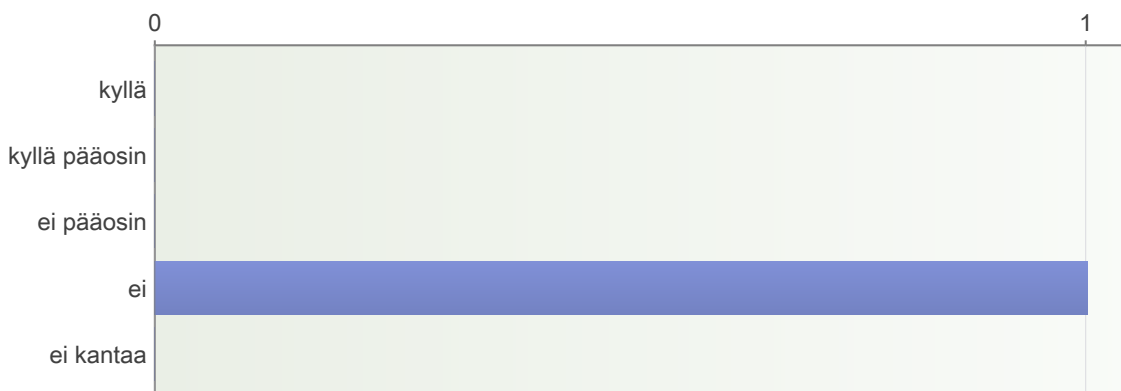

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

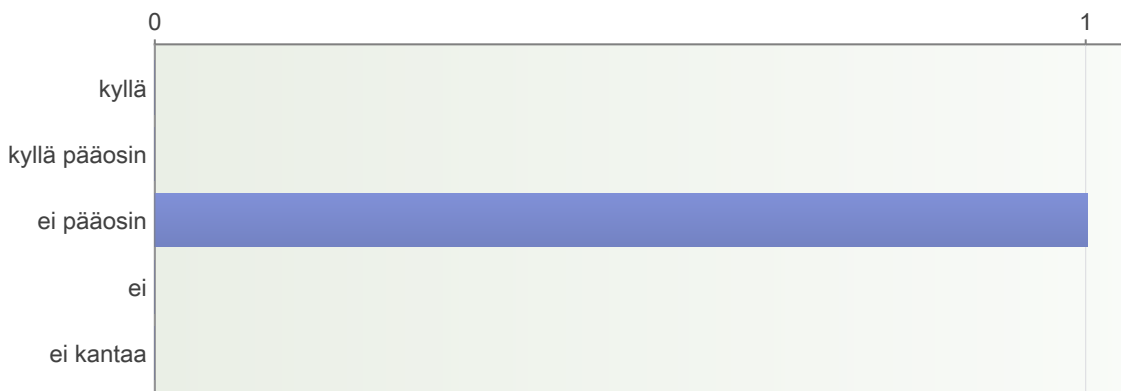
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden voimaantulo 2019 alussa ei käytännössä voi toteutua. Toimeenpanolle on varattava riittävä siirtymäaika. Markkinoiden avautuminen suoran valinnan sote-keskuksille ja suunhoidon yksiköille sekä asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin käyttöönotto yhtä aikaisesti 1.1.2019 muodostavat suuren riskin palvelujen jatkuvuudelle.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

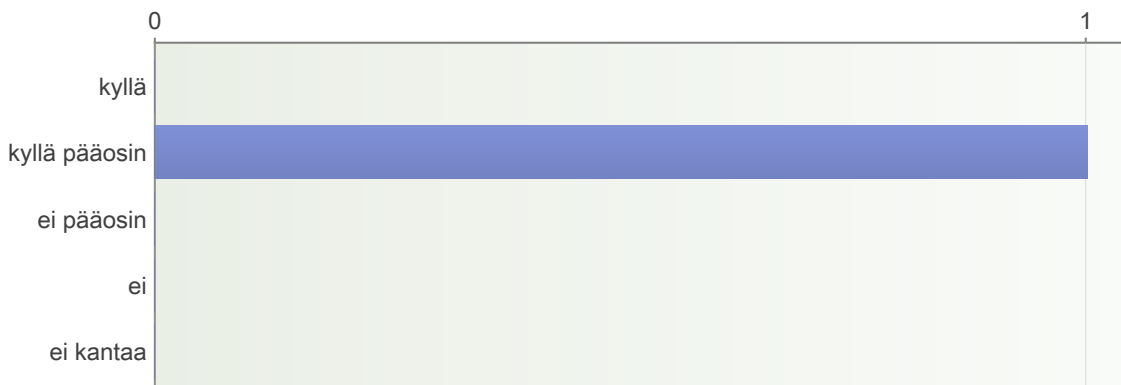
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnat muodostuvat käytännössä vasta kesällä 2018 eivätkä ne todennäköisesti ole valmiita käynnistämään toimintaa ja kantamaan järjestämisvastuuta täysipainoisesti 2019 alusta. Tämän estää mm. tarvittavien tietojärjestelmien keskeneräisyys.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

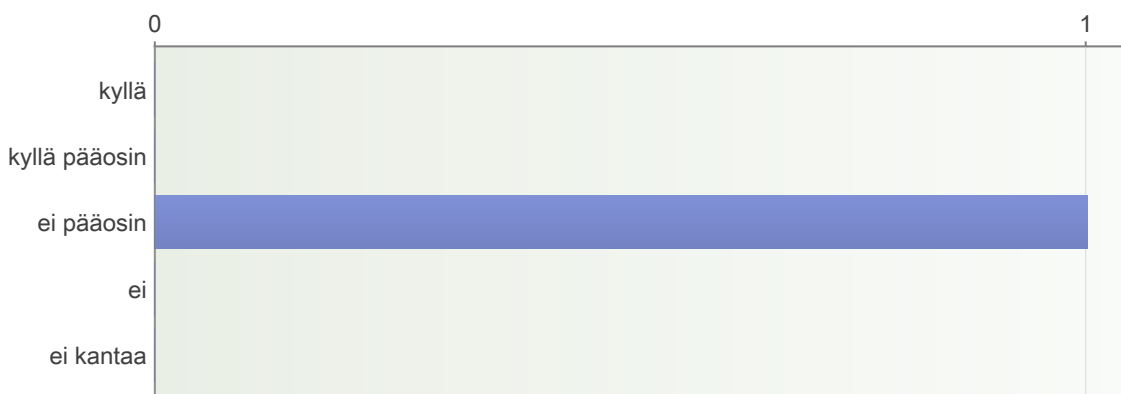
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Periaatteessa edellytykset ovat riittävät, mutta käytännössä markkinat syntynevät vain sinne, missä väestöpohja on riittävä.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienillä toimijoilla ei ole edellytyksiä sote-keskusten perustamiseen. Alkuvaiheessa pieniä toimijoita tullee henkilökohtaisen budjetin sekä maksusetelipalveluihin, jos maksusetelipalveluissa on mukana myös sosiaalipalveluja. Todennäköistä on, että mittakaavaetujen ja fuusioiden myötä nämä markkinat keskittyvät tulevaisuudessa suuremmille tuottaja-organisaatioille. Pienille tuottajille markkinoille tulon kynnyksiä ovat tietojärjestelmäpalveluihin liittyminen sekä moninaiset raportointivelvoitteet varsinkin, jos tuottajat eivät voi hyödyntää maakunnan tarjoamia yhteisiä tietojärjestelmiä.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

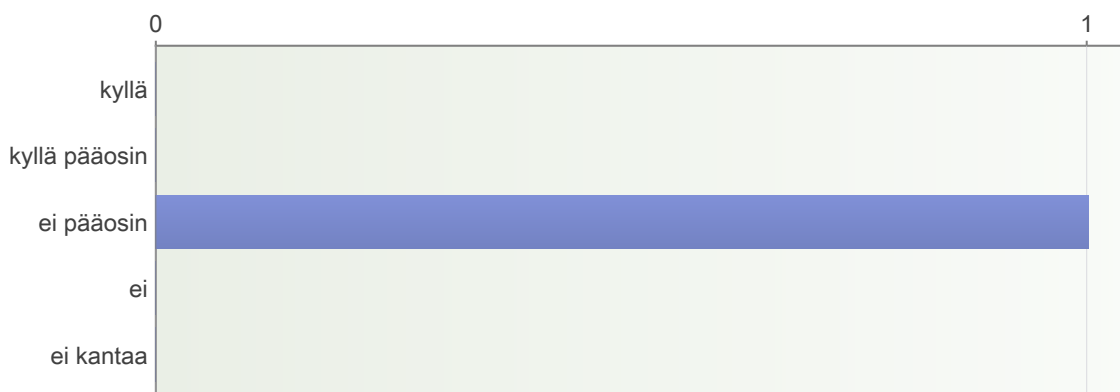
Vastaajien määrä: 1

-

Vaikutusta valintoihin ja hoitoon ei voi arvioida vielä. Varsinkin alkuvaiheessa luotettavan vertailutiedon puuttuessa valintoihin vaikuttavat voimakkaasta myös mainonta ja markkinointi. Hyvin toimiva valinnanvapaus ja lisääntyvä kilpailu parantavat palvelun laatua. Uudistus saattaa myös lisätä terveyspalvelujen kysyntää ja kysynnän lisääntyminen voi haitata uudistuksen tavoitteiden saavuttamista.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

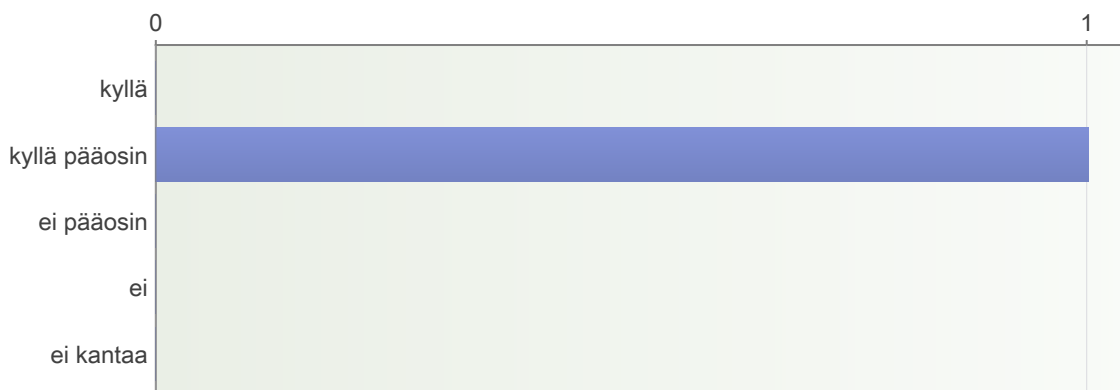
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan palveluna suun terveydenhuollon palvelujen saatavuus kyllä paranee, mutta samalla ne tulevat todennäköisesti keskittymään alueellisesti. Samoin kohoavat asiakasmaksut tulevat todennäköisesti aiheuttamaan kustannuspainetta.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutusten arviointi on tehty laajasti ja kriittisellä otteella. Arviossakin nostetaan esiin riskejä sen suhteen, ettei uudistuksen tavoitteita saavuteta. Esitetty valinnanvapauslainsäädäntö on selvästi keskeneräinen ja sen esittämä aikataulu ei todennäköisesti voi ainakaan Uudellamaalla toteutua.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien asema tulee mullistumaan, eikä niiden mahdollisuuksia huolehtia jatkossa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä osata arvioida. Tuleva kokonaisuus sisältää monia kuntien ja uusien toimijoiden, kuten perustettavien sote-keskusten, välisiä rajapintoja, joiden määrittely ja käytännöt ovat täysin pimennossa.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.